

מן המנחה ביום הראוי לה.

וקדש לענין להפסל, אלא שההקרה לא כשרה בלילה.

אבל יום — "מחוסר זמן" הוא!

ולכן, המניח את לחם הפנים על השלחן אחר השבת ביום, היות שאין זמנו באותו היום — כלל לא חלה קדושה עליו, אפילו לא לענין להפסל.

ומקשינן: אמנם תירצנו שאין הלחם קדוש על השלחן בשעה שהניחו אותו ביום אחר השבת משום שהוא "מחוסר זמן", שאין זמנו באותו היום. אבל עדיין קשה:

כי מטא בי שמשוי, כאשר מגיע בין השמשות של ליל שבת, הרי הלחם ראוי להקדש ביום השבת. ואם כן, תקדוש מערכת הלחם באותו הלילה, שהרי אין הלילה נחשב ל"מחוסר זמן".

ותפסול מערכת הלחם משום שסידור הלחם נעשה בלילה, וכשמגיע הבוקר נפסל הלחם בלינה [רש"י].

אמר תירץ רבינא: (10)

מדובר בכרייתא, שקדם בערב שבת לפני שתחשך, וסלקו ללחם מעל השלחן, ולכן לא קדש אז הלחם, וחזר והניחו בבוקר.

מר זוטרא ואיתימא [ואולי] רב אשי אמר תירץ אחר:

אפילו תימא אפילו אם תאמר שמדובר בשלא קדם וסלקו לפני שבת, אף על פי כן אין הלחם מתקדש בליל שבת להפסל.

כיון שסדרו שלא כמצותו, בחסרון זמן [שערכו על השולחן בשאר ימות השבוע ולא בשבת] — נעשה הלחם המונח על השולחן בליל שבת כמו שסדרו הקוף שלא מדעתו.

כשם שאם הקוף הניח את הלחם על השלחן שלא מדעתו אין הלחם קדוש להפסל, כך גם המסדר את הלחם בשאר ימות השבוע שלא כמצותו והגיע ליל שבת, נחשב הלחם כמסודר מאליו, ואינו מתקדש אז ולימחרת ביום השבת צריך לסלק את הלחם מן השלחן. ולחזור ולסדרו שנית.

שנינו במשנה: זה הכלל היה במקדש כל המיסק את רגליו טעון טבילה. וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים.

והוינן בה: בשלמא מובן היטב שהמטיל מים טעון קידוש רגלים, משום שניתזים עליהם ניצוצות של מי רגליים, וצריך לרצם.

אלא קידוש ידים — מאי טעמא? מה הטעם שצריך לרוחצם?

אמר רבי אבא: זאת אומרת, יש ללמוד מדברי המשנה:

מצוה על המטיל מים לשפשף בידו את ל-א הניצוצות של מי רגלים הניתזים על רגליו, כדי שלא יראה ככרות שפכה [שנכרת איברו] שאין מי רגליו מקלחים למרחוק אלא

10. במנחות ק ב. הגירסא: רבא.

רש"י שם שהלילה הולך אחר היום. וצ"ע.

שותתים ויורדים. וכרות שפכה אינו מוליד, ויאמרו על בניו שאינם שלו, אלא הם ממזרים.⁽¹⁾

מסייע ליה מדברי רבי אבא יש סיוע [ראיה] לרבי אמי.

דאמר רבי אמי: אסור לאדם שיצא בניצוצות שעל גבי רגליו, מפני שנראה ככרות שפכה, ומוציא בכך לעז על בניו שהן ממזרים.

אמר רב פפא: אם היתה צואה במקומה כפי הטבעת — אסור לאדם לקרות קריאת שמע.⁽²⁾

והוינן בה: היכי דמי, באיזה אופן מדובר?

אי דנראית, אם הצואה עומדת במקום שאפשר היה לראותה אילו היה האדם ערום — פשיטא שאסור לו לקרוא קריאת שמע! ומה בא רב פפא להשמיענו?

ואי אם מדובר באופן דלא נראית בשעה שהאדם ערום, קשה: איך אפשר באופן כזה לאסור לקרוא קריאת שמע? הרי אי אפשר להזהר בה, והרי לא ניתנה תורה למלאכי השרת אלא לבני אדם, והם אינם יכולים להזהר בה!

ולהלכה כתב השולחן ערוך [אורח חיים ז סעיף ב]: "הטיל מים ולא שפסף, אף על פי שצריך לברך "אשר יצר" אין צריך ליטול ידיו, אלא משום נקיות או משום "הכוון". ג. לענין ברכת אשר יצר — תוספות ישנים כתבו בשם רבנו מאיר שאין מברכים אשר יצר אלא אחר עשיית גדולים. וכן כתב הריטב"א בשם ר"ת. אבל ר"י היה מברך גם אחר הטלת מי רגליים. תו"ו וריטב"א, וכן הסכימו הרבה ראשונים. וכן פסק בשולחן ערוך [אורח ז' סעיף א].

[ובעשה גדולים, נחלקו הראשונים אם מברך ברכת על נטילת ידיים כל פעם. או רק כאשר הוא סמוך לתפילה. או שאין מברכים כלל. עיין ריטב"א כאן. והמשנה ברורה שם הכריע, שאפילו סמוך לתפילה "לכתחילה אין לברך".]

2. מה ענין דברי רב פפא לסוגייתנו שמדברת בטבילת הכהנים במקדש?

כתב בשיח יצחק [והביאו הג' מהר"ב רנשבורג] שאגב ששינונו במשנה כל המיסק רגליו טעון טבילה, שהטעם בזה משום שמא

1. א. בענין מצוה לשפסף, נפסק להלכה שלכתחילה יטיל מים בעפר תיחוח כדי שלא ינתזו מים על רגליו, וכיוצא בזה. ואם אירע שנתזו ניצוצות על רגליו, מצוה לשפסף. שלחן ערוך אורח ז' סעיף י"ג. ומשנה ברורה שם ס"ק כד.

ב. מבואר בגמרא כי הטעם שצריך לקדש את ידיו הוא משום שפשוף הניצוצות. ומכאן דקדק רבנו תם [מובא בתו"ו ובריטב"א] שהנכנס להשתין מים אינו צריך ליטול את ידיו, אלא אם שפסף. ואפילו אם נכנס לתפילה ולדברי תורה. והוכיח הריטב"א כדברי רבנו תם, ממה שהגמרא לקמן אומרת שאדם היוצא להשתין מים נוטל ידו אחת ששפסף בה ונכנס לסעודה. ואילו את היד שלא שיפסף אינו צריך ליטול. וכיון שאמרנו שרק אם שפסף ידיו מברך, אם כן מוכח שרחיצה זו דינה כדין אדם שידיו מלוכלכות, ואין מברכים עליה ברכת על נטילת ידיים.

ומכל מקום כתבו התוספות שלענין קידוש ידיים במקדש לא פלוג [לא חילקו] חכמים. ואפילו אם לא שפסף מקדש ידיו.

ידינו בלבד בבית הכסא, כגון שעמד והכניס ידינו לבית הכסא דרך אותו נקב, מה דינו?

רב הונא אמר: מותר לקרוא קריאת שמע, שנאמר: "כל הנשמה תהלל יה" [ברכות כה א].

כלומר רק הפה והחוטם שבהם הנשימה הם בכלל ההילול, ולא שאר אברים [רש"י שם].⁽³⁾

ורב חסדא אמר: אסור לקרות קריאת שמע: שנאמר: "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך" [ברכות כה א].

ומדברי רב הונא, שאמר מותר לקרוא קריאת שמע בצואה שעל בשרו, קשה על רב פפא,

ומתצינן: לא צריכא, לא הוצרך רב פפא להשמיענו אלא באופן זה: דיושב ונראית [בשעה שיושב הרי היא נראית]. עומד – ואינה נראית.

[שהיה מקום לומר, כיון שבשעה שהוא עומד היא אינה נראית נחשב הדבר שאי אפשר להזהר בזה, ומותר. לכן בא רב פפא והשמיע לנו שאפשר להזהר בכך, ולכן אסור לקרוא קריאת שמע עד שיקנחנה].

ומקשינן: ומאי שנא, במה שונה דין צואה במקומה שאסור אפילו אם עומד ואינה נראית, מצואה על בשרו, בשאר הגוף [שלא במקומה].

דאיתמר: היתה צואה על בשרו, או שהיו

לעיל אמר רב פפא צואה במקומה אסור בקריאת שמע. והגמרא הקשתה: אם הצואה נראית, פשיטא! וקשה, מאין פשוט לנו שאם עומדת במקום שאילו היה ערום היתה נראית שיהיה אסור? [כוונתו, שהרי ודאי מדובר כאן באדם שאינו ערום. שהרי ערום אסור בקריאת שמע. ואף על פי כן פשוט לגמרא שאסור. ואם נאמר שרב הונא מתיר בשאר גופו, אם כן קשה מנין פשוט לנו שבמקומה אסור?]

אלא, בהכרח, שצואה בבשרו במקום שאילו היה ערום היתה נראית אסור לדברי הכל.

ג. השולחן ערוך סימן עו סעיף ד כתב: היתה צואה על בשרו ומכוסה בבגדיו, או שהכניס ידיו דרך חור ואינו מריח ריח רע, יש מתירים לקרות, ויש אוסרים. ויש אומרים שלא התיר המתיר בצואה על בשרו אלא במקום שהיא נכסית מאליה בלא מלבוש, כגון אצילי ידיו. ונכון לעשות כדברי המחמיר.

ובמשנה ברורה כתב, שבשעת הדחק אפשר לסמוך על המתירים לקרוא בצואה שעל בשרו.

נשארה צואה על בשרו, לכן הביאה הגמרא כאן את דברי רב פפא.

3. א. כתבו התוספות ישנים שמדובר בצואה שמכוסה בבגדיו. כי אם אינה מכוסה הרי אפילו אם היא על הארץ צריך להרחיק ממנה ד' אמות. אבל הרי"ף בברכות [טז א בדפי הרי"ף] והרמב"ם [פ"ג מהל' ק"ש] מפרשים שמדובר בצואה גלויה.

וביאר בפירוש תלמידי רבינו יונה שם בדעת הרמב"ם, שמדובר בשאין ממשות בצואה אלא בכלוך מועט ויבש, עי"ש. ומכל מקום מסיק שם שלא כדברי הרי"ף והרמב"ם.

ב. יש מפרשים שרב הונא לא התיר אלא בצואה המתכסה מן העין גם בלא בגדים, כגון בבית השחי וכיצא בזה. אבל אם היא במקום שאילו היה ערום היתה הצואה נראית, לדברי הכל אסור לקרוא קריאת שמע.

והוכיח בפרוש תלמידי רבינו יונה בברכות [טז א בדפי הרי"ף] כשיטה זו. שהרי בגמרא

שאמר צואה במקומה אסור לקרוא קריאת שמע [רי"ף ברכות טז א בדפי הרי"ף]. וריטב"א כאן⁽⁴⁾.

ומתריצין: צואה במקומה — נפיש זוהמא. ריחה רב, לפי שחמה היא, שלא יצאה לאויר. ולכן אסורה אפילו שהיא על בשרו ולא כפי הטבעת.

אבל שלא במקומה — לא נפיש זוהמא, אין ריחה רב, ולכן מותר לקרות קריאת שמע.

תנו רבנן: הלכה זו אמרו בהלכות סעודה:

אדם שיוצא ממקום הסעודה להשתין מים, דיו שיהיה נוטל ידו אחת שבה שיפשוף את הניצוצות, ונכנס למקום הסעודה.

אבל אם דיבר בחוץ עם חבירו, והפליג שעה אחת או שתים, כיון שהפליג, הסיח את דעתו מסעודתו, ולא נזהר מלשמור את ידיו בנקיות, וידים עסקניות הן. ויש לחוש שמא נגע במקומות המטונפים.

לכן, נוטל שתי ידיו, ונכנס.

וכשהוא נוטל את ידיו לא יטול מבחויץ, ויכנס, מפני חשד שיחשדוהו שלא נטל את ידיו.

אלא, נכנס ויושב במקומו, ונוטל שתי ידיו בפנים.

וכדי שידעו הכל שהוא נטל את ידיו, היה השמש לוקח את הפך שיוצקים ממנו מים על הידים ושמו "טפוח", ומחזיר [ומסובב] את הטפוח על [בין] האורחין ושואל אותם: היש בכם מי שצריך ליטול ידיו?

אמר רב חפדא: מה שאמרנו בברייתא שכשהוא נוטל לא יטול ידיו בחוץ אלא בפנים, לא אמרין לא אמרנו דין זה אלא כשגמר לאכול ואינו נכנס אלא לשתות. שכך היה נהוג בזמן הגמרא שאחרי שסיימו לאכול האריכו בשתיה.

ואף על פי שאינו נכנס לאכול אלא לשתות הוא חייב ליטול ידיו, שמא יתן פרוסה לתוך פיו, וחייב ליטול בפנים כדי שלא יחשדוהו שלא נטל כלל.

אבל אם נכנס לאכול, נוטל [רשאי ליטול] מבחויץ ונכנס, שבזה לא יחשדוהו שלא נטל. משום דמידע ידעי דאנינא דעתיה שהכל יודעים שדעתו של אדם אנינה עליו ונגעל מלאכול בידים שאינן נקיות.⁽⁵⁾

אמר רב נחמן בר יצחק: ואנא, אני, אפילו כאשר אני נכנס לשתות, נמי, גם בזה אני רשאי ליטול ידי בחוץ. משום שמידע ידעי

4. עומד, אינה נקראת צואה שבעצמותיו של האדם [אולי כוונתו שבאופן כזה הרי היא כצואה פנימית שבתוך גופו של אדם]. ומכל מקום הריטב"א מסכים עם הרי"ף ושאר הראשונים שחולקים על רש"י.

5. כדברי הגמרא כאן פסק השו"ע בסימן ק"ע

4. וכן פירשו עוד ראשונים. אבל רש"י מפרש שקושית הגמרא לדברי הכל, שאפילו רב חסדא שאוסר לקרוא קריאת שמע כשיש צואה על בשרו, אינו אוסר אלא משום "כל עצמותי תאמרנה", אבל משום זוהמת הריח לא. ופירש הריטב"א בדעת רש"י שצואה הנראית רק כאשר האדם יושב, ואינה נראית כשהוא

התוספות שדוקא אם נכנס לעבודה חייב טבילה.⁽⁷⁾

ב. המש טבילות, ועשרה קידושיין [רחיצת ידים ורגלים מן הכיור] טובל כהן גדול, ומקדש בו כיום [כיום הכיפורים].

כאשר היה משנה את עבודתו, מעבודה רגילה לעבודה המיוחדת ליום הכיפורים, וכן להיפך, הוא היה מחליף בגדים. ובכל החלפת בגדים, היה מקדש לפני שפשט את בגדיו, והיה פושטם, וטובל. ולובש בגדים אחרים, ומקדש שנית.

וחמש פעמים היה משנה את בגדיו. הרי חמש טבילות, ועשרה קידושיין. [ובגמרא להלן יתבאר סדר הדברים].

שהכל יודעים דאנינא דעתאי שאנינה דעתי ואני נגעל מלשותות בידיים שאינן נקיות. ולא יחדוני שלא נטלתי ידי.

מתניתין:

במשנה הקודמת התבאר שכל המיסך את רגליו טעון טבילה. ומשנתנו תבאר כי לפני שהכהן נכנס לעזרה לעבודה הוא טעון טבילה, אפילו אם לא היסך רגליו.

א. אין אדם נכנס לעזרה⁽⁶⁾ לעבודה, אפילו אם הוא טהור — עד שיטבול.

[דעת רש"י שאפילו אם נכנס שלא לשם עבודה חייב טבילה, אבל דעת ר"י בעל

ב. מהגמרא לקמן בעמוד ב, שמצורע המכניס בהונותיו לעזרה צריך טבילה, אף על פי שאינו עובד.

ג. ממשמעות הגמרא לקמן לב א [בענין סכין ארוכה עי"ש].

אבל תוספות ישנים ותוס' רא"ש וריטב"א בשם ר"י כתבו שמשמעות המשנה שדוקא הנכנס לעבודה חייב. ופירשו את דברי הירושלמי "לא סוף דבר לעבודה, אלא אפילו שלא לעבודה". היינו, אפילו שלא לעבודה גמורה אלא אפילו עבודת סמיכה ותנופה, והכנסת בהונות, שהיא צורך עבודה. ובוזה ישבו גם את שאר הראיות.

ודעת התוספות כרש"י אלא שכתבו שמן התורה אין חיוב טבילה אלא בנכנס לעבודה. וחכמים גזרו וחיבו את כל הנכנסים לעזרה בטבילה אף על פי שאינם נכנסים לעבודה.

[ועיין עוד בריטב"א כאן בענין זה. ולשון הרמב"ם כלשון המשנה שהנכנס לעזרה לעבודה טעון טבילה].

סעיף א.

ולענין ברכת על נטילת ידיים: השלחן ערוך בסוף סימן קסד כתב שהמחכך בראשו או שנגע במקומות המכוסים צריך לברך על נטילת ידיים. [וכל שכן בהשתין ושפשוף].

אבל המשנה ברורה פסק כהכרעת החיי אדם שבעשה צרכיו גדולים, או שנגע במקום מטונף ממש, או שהלך והפליג, צריך נטילת ידיים בברכה. אבל, אם נגע במקומות המכוסין סתם, או שהשתין ושפשוף, אף על פי שצריך נטילת ידיים, לא יברך.

6. היינו לעזרת ישראל, אבל לעזרת נשים מותר להכנס אפילו בלי טבילה. רע"ב בכלים פרק א' משנה ח'. ותוספות יום טוב הביאו כאן.

7. הראשונים הביאו שלוש ראיות לשיטת רש"י שאפילו הנכנס שלא לעבודה צריך טבילה. א. מדברי הירושלמי — "לא סוף דבר [לאו דוקא] לעבודה, אלא אפילו שלא לעבודה".

גמרא:

שאלו את בן זומא: טבילה זו שטובל כל מי שנכנס לעזרה — למה לו לאדם טהור לטבול?

אמר להם: דבר זה למדו חכמים מקל וחומר:

זמא כהן גדול ביום הכיפורים, המשנה את מקום עבודתו מקודש אחד לקודש אחר⁽⁹⁾, כגון מעבודה בפנים המקדש לעבודה בחוץ, בעזרה, או להיפך, מחוץ לפנים, אף על פי ששני המקומות קדושים.

וכמו כן, מה שהוא משנה, הרי זה ממקום שאם נכנס אליו בטומאה ענוש כרת, למקום שענוש כרת. שהרי גם הנכנס לעזרה בטומאה ענוש כרת.

ובכל זאת הרי הוא טעון טבילה כשהוא משנה עבודתו ממקום למקום.

אם כן, כל אדם הנכנס לעזרה, המשנה

ובלן, כל הטבילות — בקדש, בעזרה על גג לשכת בית הפרוה היו.⁽⁸⁾ שנאמר בענין עבודות יום הכיפורים: [ויקרא טז כד] "ורחץ את בשרו במים במקום קדוש", דהיינו, בעזרה.

חזין מזו המוזכרת במשנה לעיל, שטבל לפני שנכנס לעזרה. שהיא בלבד היתה מחוץ לעזרה, מפני שטבילה זו אינה מיוחדת ליום הכיפורים, אלא היא מדין הטבילה שטובל כל אדם לפני שנכנס לעזרה [ומבואר יותר להלן].

ג. ועתה המשנה חוזרת לסדר עבודת יום הכיפורים, ששינונו בתחילת הפרק שכאשר הגיע זמן שחיטת התמיד הורידו כהן גדול לבית הטבילה.

במקום שהכהן הגדול טבל, פרסו פדין של ברוץ פשתן לבן בינו לבין העם, כדי להסתיר אותו בשעת טבילתו [ובגמרא מבואר מדוע עשו את הסדין מבוץ].

8. כומר ושמו פרוה בנאה ונקראת על שמו, גמרא לקמן לה א, ורש"י שם.

9. א. כך פירש רש"י, אבל תוספות ישנים מפרשים: "ומה המשנה מקודש לקודש" — היינו מבגדי קודש שבחוץ לבגדי קודש שבפנים, ומטעם זה כתבו שאין ללמוד מן הקל וחומר הזה אלא על כהן גדול הלובש בגדי קודש לפני שנכנס לעזרה [שמשנה מבגדי חול לקודש], אבל שאר אדם אינו חייב בטבילה אלא מדרבנן [ראה דבריהם בד"ה אמר להם ובעמוד ב ד"ה נימא]. ועיין עוד בתוספות הרא"ש ד"ה אמר להם, ובריטב"א שהוכיח כשיטת רש"י.

ב. גבורת ארי הקשה, איך בן זומא למד קל וחומר מכהן גדול ביום הכיפורים? הרי טבילת כהן גדול היא משום החלפת הבגדים ולא משום שינוי מקום!

ולא הביא מקור לדבר, מנין לו שטבילת הכהן הגדול היא משום החלפת בגדים. אך משמע כדבריו מהפסוק [ויקרא טז ד]: "בגדי קדש הם, ורחץ במים את בשרו ולבשם". עיין רש"י לב ב ד"ה היינו.

אך פסוק זה לדעת רבי יהודה אינו מדבר על טבילת הכהן הגדול. אלא על קידוש ידים ורגלים. ורק לדעת רבי מדובר בפסוק זה על הטבילה [לב א ב].

לבן זומא, שדרש בקל וחומר שהנכנס לעזרה חייב לטבול, אם כן חייב טבילה זו הוא מן התורה. ולכן מחיל עבודה, עבודתו מחוללת.

ואילו לרבי יהודה שאין חייב טבילה זו אלא מדרבנן, לא מחיל [מחלל] עבודה.

ותמהינן: ולבן זומא: מי מחיל? וכי עבודתו מחוללת!?

והתניא: והרי שנו בברייתא: כהן גדול שלא טבל ולא קידש בין החלפת בגד זהב לבגד לבן, ובין החלפת עבודה [שבפנים] לעבודה [שבחוץ], עבודתו כשרה.

אחד כהן גדול, ואחד כהן הדיוט, שלא קידש ידיו ורגליו שהרית ועבד עבודה — עבודתו פסולה.

ומוכח כי רק רחיצת ידים ורגלים בשחרית לפני שמתחיל לעבוד היא בלבד מעכבת, שאם לא רחץ עבודתו פסולה [ולמדו זאת מדרשת הפסוק בזבחים יט ב].

ומבואר בברייתא, שכהן גדול שלא טבל ולא קידש ביום הכיפורים כשמחליף מעבודה לעבודה, עבודתו כשרה.

ממקום חול [מביתו] למקום קודש. וממקום שאין ענוש כרת [מביתו] למקום שענוש כרת [לעזרה], אינו דין שטעון טבילה! (10)

רבי יהודה אומר: מן התורה אין כל הנכנס לעזרה חייב טבילה. אלא "סרך" טבילה היא זו.

כלומר, מנהג טבילה היא זו [ר"ח] שהחמירו עליו חכמים כדי שיתבונן בדבר, וישאל את עצמו: הרי אין טבילה אלא לטמאים! ויבין שחששו שמא הוא טמא, וכשיתבונן בדבר יזכור טומאה "ישנה" שבידו, שהוא טמא בטומאה ישנה, ששכחה.

ויטבול, ויפרוש מלבוא לעזרה כל אותו היום, עד שתשקע החמה אחרי הטבילה [שכל טמא שטובל חייב "הערב שמש" לפני שנכנס לעזרה], ולא יעבוד באותו יום.

והוינן בה: במאי קא מיפלגי? מהי הנפקא מינה במחלוקת בן זומא ורבי יהודה?

ב-2 ומשינין: באחולי עבודה קא מיפלגי. בכהן שעבד בלא טבילה נחלקו בן זומא ורבי יהודה אם עבודתו כשרה כדיעבד או שעבודתו מחוללת, והקרבן נפסל.

והריטב"א מתרץ, שגזרת הכתוב היא שרק העובד מקדש. שנאמר בענין קדוש ידים ורגלים: "או בגשתם אל המזבח לשרת".

ב. התוספות הקשו: מדוע לא נלמד מכהן גדול שחייב לטבול שאר טבילות במקום קדוש בעזרה, ומדוע טבילה ראשונה של כהן גדול, היתה לפני שנכנס לעזרה?

ותירצו, שכיון שעדיין לא נתקדש בבגדי קודש סברא היא שיטבול בחול. ותוספות ישנים לא א"ה חמש תירצו

10. א. הקשו תוספות ישנים: אם כן יצטרך גם קידוש ידים ורגלים ככהן גדול!

ותירצו: לדעת רש"י שהקל וחומר אינו מהחלפת בגדי קודש אלא ממקום קודש למקום קודש, יש לומר שדין קידוש ידים ורגלים הוא משום פשיטת הבגד, ולבישת החדש. ולא משום שנכנס לעזרה. אבל לשיטתם שהקל וחומר הוא מכהן גדול המשנה מבגד לבגד נדחקו בזה. [עיי"ש בד"ה אמר להם]. ועיין גם בתוספות הרא"ש.